

ТЕМА 5. РЕГУЛЮВАННЯ ОСНОВНИХ ПАРАМЕТРІВ ГРОМАДСЬКИХ ПРОСТОРІВ

1. Параметри громадських просторів у історичній частині міста.
2. Параметри громадських просторів у житлових мікрорайонах міст.
3. Формування інженерно-транспортної інфраструктури на відновлених територіях.
4. Засобами міського дизайну для всіх вікових та маломобільних груп населення.

1. Параметри громадських просторів у історичній частині міста.

Місто є територіально обмеженою частиною географічної оболонки, в якій поєднуються природні і штучні компоненти, населені людьми і інтенсивні змінені ними. Місто є місцем зосередження практично всіх явищ людського буття. Тут сфокусовано дію передових сил суспільства і сучасних технологій, що в сукупності визначає місто як двигун прогресу. Міста відіграють провідну роль в економічному, політичному та культурному житті. Серед основних, найвизначніших творінь людської цивілізації містам належить особливе місце. Вони є центрами культурно-побутових, інформаційно-управлінських, рекреаційних та інших зв'язків.

Сучасне місто – це складна природно-соціальна система, що представляє собою специфічний спосіб організації енергетичних, комунікаційних, ціннісних, інформаційних і структурних компонентів.

Місто як складна система має наступні системні властивості:

- місто – це цілісна система різноманітних територіальних процесів. Усі процеси на території міста тісно взаємозв'язані і взаємообумовлені;
- місто – це динамічна і розвиваюча система. Модель міста повинна відображати тимчасовий аспект в різних часових масштабах (оперативний, тактичний, стратегічний);
- місто – принципово просторова система, тому адекватна модель міських процесів може бути створена тільки з використанням геоінформаційних систем, відображати просторовий аспект у розподілі міських ресурсів. Є помилкою спробувати створити адекватну модель міського управління без урахування просторового аспекту;
- місто – складна система в середовищі якої діє велика кількість динамічних випадкових факторів, частина з яких не може бути не тільки виміряна, але і не може бути достовірно виділена з середовища. Для аналізу функціонування містобудівної системи потрібно застосовувати самі сучасні методи обробки статистичної інформації щодо території;
- місто – багаторівнева система. Отже, комплексна модель міста також повинна бути багаторівневою.

У західноєвропейських країнах просторове планування формулює принципи розвитку території.

Основним завданнями планування і забудови територій міста є:

- обґрунтування майбутніх потреб та визначення переважних напрямів використання території;
- урахування державних, громадських і приватних інтересів під час планування, забудови та іншого використання території;
- обґрунтування розподілу земель за цільовим призначенням та використання території для містобудівних потреб;
- забезпечення раціонального розселення і визначення напрямів сталого розвитку населених пунктів;
- визначення і раціональне розташування територій житлової та громадської забудови, промислових, рекреаційних, природоохоронних, оздоровчих, історико-культурних та інших територій і об'єктів;
- обґрунтування та встановлення режиму раціонального використання земель та забудови територій, на яких передбачена перспективна містобудівна діяльність;
- визначення територій, що мають особливу екологічну, наукову, естетичну, історико-культурну цінність, встановлення передбачених законодавством обмежень на їх планування, забудову та інше використання;
- регулювання забудови населених пунктів та інших територій.

В сучасних умовах дефіциту територіальних резервів важливою стає проблема реконструкції існуючої житлової забудови. Це пов'язано з оновленням старої забудови, обґрунтованим розміщенням нового житлового будівництва, більш ефективним використанням капіталовкладень та споруд існуючої інженерної інфраструктури.

Юридично моніторинг і охорона історико-культурної спадщини регламентується Законом України «Про охорону культурної спадщини».

Класифікація об'єктів культурної спадщини.

1. За типами об'єкти культурної спадщини.

2. За видами об'єкти культурної спадщини.

Всі об'єкти історико-культурного значення поділяються на три основні групи:

- підземні історико-культурні об'єкти;
- наземні історико-культурні об'єкти;
- ландшафтні історико-культурні об'єкти.

Основні класифікаційні ознаки земель історико-культурного призначення:

- вік об'єкта історико-культурного значення;
- збереження пам'ятника;
- значимість пам'ятника;
- використання пам'ятника;

– насиченість території історико-культурними об'єктами.

Містобудівний ансамбль – це композиційно впорядкована просторова система, до складу якої входять будівлі, споруди, ландшафт, транспортні і пішохідні шляхи, які створені за єдиним композиційним задумом і має вигляд, що відповідає високим художнім вимогам.

Містобудівна композиція розглядається в двох аспектах – як композиція плану і як просторова, візуально сприймається композиція міської забудови та відкритих просторів.

Сьогодні, коли архітектурні рішення наших міст і населених місць багато в чому визначаються «інвестиційною привабливістю», однією з найбільш актуальних проблем архітектурно-просторового розвитку стає створення архітектурних ансамблів.

Архітектурний ансамбль - просторова система, частина архітектурного середовища (місто, поселення, магістраль тощо), об'єднана єдиним композиційним початком, що створює гармонійне ціле. Критерієм ансамблю є цілісність його візуального сприйняття з основних комунікаційних маршрутів.

Системність означає підпорядкування певним правилам в архітектурній організації простору.

2. Параметри громадських просторів у житлових мікрорайонах міст.

Громадський простір – це складова простору в межах населених пунктів громади, яка є відкритою та доступною для всіх її користувачів, що також включає території загального користування, виділені відповідно до містобудівної документації та планів зонування, а також будівлі і споруди, які знаходяться у комунальній власності, спеціально призначені для використання необмеженим колом осіб з метою проведення комунікацій, дозвілля, рекреації, масових заходів тощо.

Громадські простори:

- вулиці;
- площі;
- озеленені території;
- прибудинкові території.

Проект комплексного благоустрою території – це проектна документація на територію об'єкту будівництва, реконструкції або капітального ремонту, що визначає комплекс заходів, спрямованих на покращення екологічного, технічного та естетичного стану громадських просторів та передбачає такі види робіт: архітектурно-планувальна організація території, влаштування тротуарів та майданчиків, озеленення, організація освітлення, розташування малих архітектурних форм, елементів акустичного та кліматичного комфорту тощо.

При розробці проєктів комплексного благоустрою громадських просторів дотримуватись таких принципів:

- принцип орієнтації на користувача;
- принцип цілісності;
- принцип комплексного підходу.

Принцип орієнтації на користувача передбачає, що громадські простори існують для задоволення потреб людей.

Відповідно цей принцип вимагає:

- збір та врахування потреб, інтересів, цінностей та очікувань мешківців;
- пріоритетність людини перед автомобілем, тобто громадські простори належать не автомобілю, а людині. І це своєю чергою вимагає створення комфортної пішохідної і транспортної інфраструктури;
- інклюзивність публічних просторів передбачає створення умов, в яких усі категорії користувачів, незалежно від фізичних чи інших особливостей, зможуть користуватися громадськими просторами;
- сценарії користування простором. Проєкт комплексного благоустрою повинен передбачати план можливих громадських культурно-розважальних, спортивних та інших заходів

Принцип цілісності диктує, що під час благоустрою громадських просторів треба враховувати, що простір об'єднує в собі різні функціональні зони.

Тому необхідно:

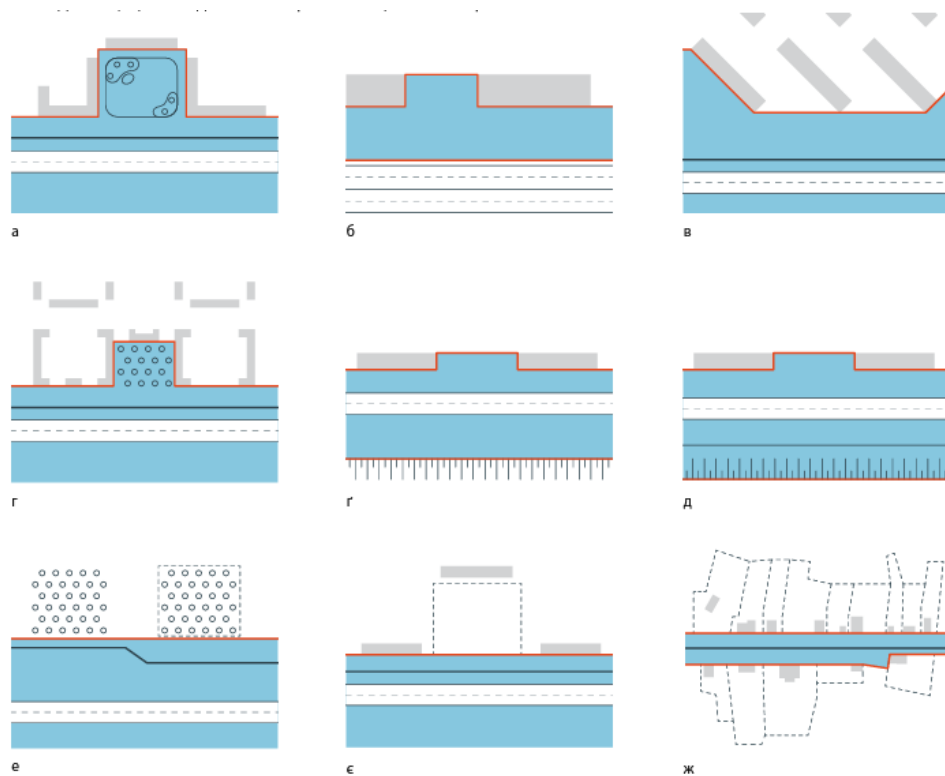
- всебічно врахувати наявні види використання громадського простору. Ці види використання можуть бути пов'язані як із транзитними видами переміщення (пішохідними, автомобільними, велосипедними), так і з перебуванням у просторі з метою спілкування, проведення дозвілля та відпочинку, відвідування об'єктів культурного та побутового обслуговування, громадського харчування, торгівлі, медицини та освіти; – прагнути збалансувати різні види використання простору та стимулювати ті з них, що оптимально відповідають потребам користувачів та розкривають своєрідність простору (історичну, функціональну, типологічну). При цьому особливу увагу треба приділяти підвищенню привабливості пішохідних переміщень та перебування у просторі з метою відпочинку та дозвілля.

Принцип комплексного підходу передбачає, що окремий об'єкт благоустрою треба розглядати в контексті населеного пункту (міста, села, селища) та більш широких соціокультурних та економічних процесів, що відбуваються, як у самому просторі, так і за його межами. Зокрема, це передбачає: – врахування соціальних, планувальних, архітектурних та історичних особливостей території, де знаходиться громадський простір.

Кожен простір існує в середовищі зі сформованою системою просторових, культурно-соціальних та господарських зв'язків.

Розгляд простору в комплексі з оточенням дозволяє більш системно підходити до благоустрою цих територій;

– пріоритет міждисциплінарного підходу над вузькопрофесійним. До розробки проектних рішень із благоустрою треба залучати широкий спектр спеціалістів: архітекторів, ландшафтних архітекторів, спеціалістів із міського планування, транспортного розвитку території, інженерів, екологів, істориків, соціологів, економістів тощо.

мал 1 . Визначення меж благоустрою вулиць

— Межі ділянки	о о о о Озеленені території
Територія благоустрою	— Огорожа
— Пішохідний шлях	Будинок
- - - Проїжджа частина	